

Banskötsel Gunnarns GK

Utgåva.5 2011-02- 15

ALLMÄNT

Gunnarns GK:s mål är att underhålla och förbättra banan på ett hållbart sätt med god standard för spelarna genom att ha kompetent personal, rätt bemanning och nödvändiga maskiner. Säkerhet och miljö är prioriterad.

Det är viktigt att sätta sig in i och följa säkerhetsföreskrifterna som gäller för den maskin eller utrustning som används. Säkerhetsföreskrifterna finns i handbok för utrustningen.

Klippning av greener och fairway undviks om det går vid regn. Bästa klippresultat erhålls när gräset är torrt.

GRÄS ARTER

Greener	Rödsvingel Rödven (Weibulls. Park Smaragd) (fd Green95)
Tee	Grönytor Rödsvingel, Ängsgröe (Weibulls Ultra/fairway) eller vallgräs (timotej och klöver) Utslagen har plastmattor
Fairway	Rödsvingel, Ängsgröe (Weibulls Ultra/fairway) och vallgräs
Ruff	Vallgräs (timotej och klöver)

KLIPPHÖJDER (snittvärden)

Greener	5 - 7 mm Beroende på årstid. Högre vår och höst
Foregreen	17 mm hela säsongen
Tee	Plastmattor. Gräs runt mattor-25 mm hela säsongen
Fairway	17 mm hela säsongen
Greenområde	17- 35 mm hela säsongen
Semiruff	35 mm hela säsongen
Ruff	70-200 mm hela säsongen
Gräsmattor	25 . 35 mm hela säsongen

SKÖTSELROUTINER

Greener	Klippning	Varannan dag, var tredjedag början och slutet av säsong. Dagligen vid behov
	Ransomes E-Plex	Tidsåtgång
	Ransomes G-Plex	Ca 2,5 tim/gång
	Vertikalskärning	Var 3:e vecka
	Ryan Ren-O-Thin	Tidsåtgång Ca 9 tim/gång för 2 pers
	Stickluftning	5 ggr/ säsong
	SISIS Multislit	Tidsåtgång Ca 2 tim/gång
	Dressning	Var 4:e vecka
	Charterhouse	Tidsåtgång ca 4 timm/gång 2 pers
	Stödsådd	juni, sep
	Djupluftning	Hålpipning september. Lånas av Arvidsjaur GK
	Verti-Drain	Tidsåtgång ca 6 tim/gång med upptagning
Borstning		
Hål byte	1 ggr/vecka Tidsåtgång ca 1,5 tim/gång	
Tee	Klippning	1 ggr/ vecka runt plastmattor
	Stiga gräsklippare	Tidsåtgång ca 2 tim/gång
	Åkgräsklippare	
	Stickluftning	Plastmattor inget behov
	Dressning	Plastmattor inget behov
	Stödsådd	Vidbehov rund plastmattor
	Utslagsmattor	Sopa av 1 ggr/vecka
Fairway	Klippning	2-3 ggr/ vecka. Oftare vid behov.
	Faiway 300	Tidsåtgång Ca 4 tim/gång
	Stickluftning	1 ggr/säsong
	Dressning	Vid behov
	Stödsådd	Vid behov
	Hålpiluftning	Vid behov
Semiruff	Klippning	1 - 2 ggr/ vecka
	Jacobsen AR250	Tidsåtgång ca 6 tim/gång
	Stödsådd	Vid behov

Kortruff	Klippning Traktor med klippaggregat Stödsådd	6 ggr/ säsong Tidsåtgång ca 6 tim/gång Vid behov
Ruff	Klippning Traktor med klippaggregat Stödsådd	2 ggr/ säsong Tidsåtgång ca 8 tim/gång Vid behov
Driving lake	Klippning Stödsådd Bollplockning	1 ggr/ vecka Vid behov tisdag . torsdag, oftare vid behov Tidsåtgång Ca 2 tim/gång

Dessa intervaller är vår målsättning. Det kan inträffa yttre omständigheter som gör att målen ej kan uppnås eller behöver korrigeras.

GÖDSLING

Greener	Enligt särskilt program Tidsåtgång ca 1,5 tim/gång	Min marktemp 7-8°
Tee	1 ggr/säsong	
Fairway	2 ggr/säsong	
Driving lake	1 ggr/säsong	
Gräsmattor	1 ggr/säsong	

ALLMÄNNA RÅD

Växtmiljö

Greener ska ha goda ljusförhållanden. Minst 4 till 6 timmar direkt solljus. Bra luftväxling så att greenerna torkar upp. Om gräsbladen är blöta under lägre tid (mer än 10 timmar) ölar risken för bladsjukdomar. Det är viktigt att ytdräneringen fungerar. Torra ytor klarar övervintring bättre än blöta. På våta ytor trivs ettårig vitgröe och thatchen blir tjockare.

Markens pH-värde

Markens pH-värde påverkar grässets förmåga att tillgodogöra sig växtnäringen. Generellt trivs de flesta gräsarter i pH-intervallet 5,6-6,5. Blir pH-värdet alltför lågt ökar risken för att gräset växer dåligt och att en stor del av växtnäringen förs bort som näringsläckage. pH påverkas bl a av hur greener är uppbyggda, av dressmaterialet, men också av bevattningsvattnet och gödselns sammansättning. Kalkning kan behövas för att höja ett lågt pH till rekommenderat värde.

Gräsvård

Skadat område måste få tid att gro i minst 2-3 veckor. Lufta och vertikalskär tillräckligt djupt så att fröna får kontakt med jorden. Vid låga lufttemperaturer, täck över med täckduk som släpper igenom luft och vatten för att tillvarata solvärmen.

Sammanställning över egenskaper på de grässorter som vi använder. På greenerna används Weibulls Park Smaragd och på fairway Weibulls Ultra.

Park Smaragd f.d Hg 155 <p>Smaragdgrön blandning som är tät, mycket finbladig och speciellt lågväxande. Passar för alla paradgräsmattor, kyrkogårdar och framförallt golfgreener pga toppsorter som tål låg nedklippning. I Park Smaragd ingår även rödsvingel med korta utlöpare, som har god självläkningsförmåga.</p>	Ultra <p>En utmärkt blandning för trädgårdar, parker och fairways med stora krav på utseende och slitstyrka. Tät och lågväxande. Kräver därför färre klippningar!</p>
--	--

Blandning	Täthet	Slitstyrka	Lågväxande	Vinterhårdigh.	Etableringstid	Fröätgång kg/100 m ²
Park Smaragd	5	3	5	5	3	2,5-3
Norr/Park	5	4	5	5	3	2-2,5
Extra Green	5	4	5	5	2	2-2,5
Ultra/Fairway	5	3	5	5	3	2,5
Villa Classic	4	4	3	3	4	3
Master	4	4	4	3	4	3
Renova	4	4	3	3	4	1-2
Skugga	4	4	4	4	4	2,5-3

Skala 1-5, 5=bäst.

Vikten av balanserad näringstillförsel

Balanserad gödsling är viktigt för att gräset måste få de nödvändiga näringsämnen i rätt proportioner och näringen måste spridas vid rätt tidpunkt och intervall. Det gäller att matcha gräsets varierande näringsbehov över säsongen, inte bara för att få maximal gräskvalitet för pengarna, utan också för att hindra outnyttjad växtnäring att läcka till miljön.

Följ gödslingschema. På riktigt täta gräsytor som greener och tees blir många gödselkorn hängande högt upp i grässtråna. Detta innebär att en del växtnäring blir kvar uppe i gräset, utan att tränga ned till jordytan före nästa klippning. Resultatet blir att man kastar bort en hel del växtnäring med gräsklippet (som av detta skäl givetvis bör komposteras och återanvändas). Man bör använda gödsel med ca 2 mm i diameter, som lättare faller ända ned till marken, där de kan lösas upp och tas upp av rotsystemet.

Gödsla helst inte före bevattning

Det allra bästa ur miljösynpunkt och för gräsets kvalitet är att gödsla när bevattningen nästan är klar, och sedan ge ett par mm ytterligare. Då tränger näringen ned i marken utan risk för utlakning. Det näst bästa är att gödsla efter bevattningen. Om man, trots allt, tvingas gödsla före eller i samband med bevattning, måste man ha full kontroll både över vattengivan och vattnets jämna spridning över ytan. Vattna snålt, det bör finnas några mm lagringskapacitet kvar i marken för att förhindra ytavrinning eller att det näringsrika vattnet passerar rakt igenom jordprofilen utan att stanna.

Vertikalskära

Undvik att vertikalskära när det är blött. För att ta bort thatch så väljs ett skärdjup som max når 1 mm ner i jorden. Växla skärriktning varje gång. Intervall ca var 3:e vecka

Vid stödsådd så väljs ett skärdjup som ger tillräckligt djupa skär i jorden för fröna att få fäste i jorden.

Om samtidig skärning ska göras i två omgångar ska andra riktningen köras i ca 15° mot föregående drag..

När djupvertikalskärning görs ska skären fyllas med sand.

Djupluftning

Med hålpipning ökar man mängden organiskt material om det görs under perioder med aktiv rotutveckling. Hålpipning ger också bättre dränering.

Dressing

Bättre lite och ofta. Mängden dressing bör ligga på mellan 0,5 . 1 m³ per 1000 m² greenyta (ca 1 . 2 mm per gång). Helst bör man använda torrt dressmaterial. Inte dressa sent på säsongen. Efter dressing kör med borste eller dressnät. Om sanden är fuktig låt den torka på green innan körning görs. Dressa inte vid regn och dagg. Intervall ca var 3:e vecka eller så att sandvolymen till en tjocklek av ca 20 . 25 mm uppnås per säsong

Bevattning

Bevattning sker efter behov. Det vill säga med hänsyn till nederbörd, avdunstning och gräsets upptag av vatten.

Se till att greenytan är fuktig under så korta perioder som möjligt. Vi vattnar sällan men så mycket som möjligt vid varje tillfälle. Rotblöta gäller = ca 30-50mm.

Speciellt på våren och försommaren försöker vi dra ut på bevattningsintervallen för att gynna etableringen av en stor och djup rotvolym. Under varma dagar bevattnas greenerna vid en eller två tillfällen för att kyla ner gräset och därmed minska risken för torkskador.

Svampangrepp

Svampangrepp är mycket sällan förekommande på våra greener. Det finns Ca 10 svampar som ger synbara skador och hälften av dem kan ge allvarliga skador. Till 99 % är det greenerna som kan behöva behandlas mot svampangrepp. Det är sällsynt med nya skador under, vår, sommar och högsommar. Det är först när nätterna börjar bli kallare och man får tydliga tecken på mycket dagg som risken för svampangrepp ökar. Rent generellt kan man säga att det är fyra omständigheter som bäddar för svampangrepp:

- hög luftfuktighet
- stora kvävegivor på hösten
- lämplig temperatur, där olika svampar har olika temperaturer vid vilken de trivs och utvecklas bäst
- mycket vatten, d.v.s. både mycket bevattning och nederbörd.

Utöver dessa punkter finns det några andra karakteristiska saker, nämligen snötäcke på otjälad mark som gynnar snömögel, trådklubba och gräsröta. Dessa tre svampar är dessutom de som ger de svåraste skadorna på etablerat gräs.

Den allra bästa växtskyddsåtgärden ligger i den förebyggande behandlingen av gräset i form av ett bra skötselprogram som inte gynnar olika svampar. Vi har som mål att inte använda bekämpningsmedel. Om bekämpningsmedel måste användas ska det vara godkända miljövänliga alternativ.

När stora skador efter snömögelangrepp uppstått, vad kan man göra?

Vad man kan göra är att vertikalskära, hjälpså, dressa och vattna samt lufta, allt för att maximalt hjälpa gräset att återhämta sig. Detta kan man behöva göra mer än en gång för att få bästa möjliga resultat. Men framför allt måste vi ha värme så att tillväxten sker maximalt och då även nattetid

Kan man göra något för att undvika liknande i framtiden?

Absolut inte med någon garanti då man precis som för människor inte vet i förväg när någon sjukdom ska bryta ut. Vad man kan och som vi också gör är att ge gräset bästa möjliga förutsättningar för att bli så motståndskraftigt mot sjukdomar som möjligt, samt att vara extra uppmärksam mot nya angrepp framför allt tidigt på hösten.

Det bör också nämnas att greener jämställs med privat tomtmark d.v.s. här gäller inte allemansrätten. Det finns ju ett antal föreskrifter om hur spridning av bekämpningsmedel ska gå till på område där allmänheten får fritt färdas.

Behandling med järnsulfat ger ett visst skydd mot svampangrepp.